

УДК 615.478.2:616-002.3-084

Одноразові операційні покриття для запобігання гнійної післяопераційної та внутрішньолікарняної інфекції

О.В. Делікатний

Хмельницька міська дитяча лікарня. Україна

The article attracts attention of specialists to topicality of disposable surgical covers. Abroad, information about the need for protection of surgical wounds from infections by means of disposable operating clothing and covers (DOCC) appeared as early as in 1970s. «Guidelines for Using DOCC» were developed and accepted for application in the Russian Federation in 2007. The national standard for DOCC was accepted and put into practice in 2010. Disposable surgical covers are manufactured in the Russian Federation following the above standard by enterprises of the association of DOCC manufacturers «Zdravmedtech». Ukrainian enterprise «Zdravmedtech-Chernihiv» is a member of this manufacturers' association.

В статті акцентовано увагу спеціалістів на актуальності одноразових операційних покриттів. За рубежем інформація про необхідності захисту від попадання в операційну рану інфекцій за допомогою одноразової медичної одяжки та белья (ОМОБ) появилась уже в 70-х годах прошлого века. В Российской Федерации в 2007 г. были разработаны и приняты к использованию «Методические рекомендации по применению ОМОБ». В 2010 г. был принят и начал использоваться национальный стандарт на ОМОБ. Изготовление одноразовых операционных покрытий в Российской Федерации проводится в соответствии с этим стандартом предприятиями ассоциации изготовителей ОМОБ «Здравмедтех». Украинское предприятие «Здравмедтех-Чернигов» является членом этой ассоциации изготовителей.

Ключові слова: післяопераційна інфекція, післяопераційні ускладнення, одноразова медична білизна, бар'єрність, економічна ефективність

Згідно з даними «Centers for Disease Control and Prevention» USA («Центр контролю та профілактики захворювань», США) [4] третина післяопераційних ускладнень пов'язана з інфекцією, що потрапляє до рани інтраопераційно, а основними джерелами інфекцій під час хірургічного втручання є шкіра пацієнта та медичний персонал (50% та 35% від загальної кількості інтраопераційної інфекції відповідно).

Основною метою використання одноразового медичного одягу та білизни (ОМОБ) є забезпечення бар'єру на шляху інтраопераційного розповсюдження патогенних мікроорганізмів зі шкіри пацієнта у відкриту операційну рану. Цієї мети виробник ОМОБ «Здравмедтех-Чернигов» досягає, виробляючи продукцію економ-класу з бар'єрного багат шарового нетканого матеріалу «SMS». Він має достатню для забезпечення бар'єрності щільність,

є дешевшим і його найчастіше використовують на вітчизняному ринку [2]. У розвинених країнах для виробництва ОМОБ застосовують багат шарові неткані матеріали «Тайвек», «Мельтблаун», «Софтес» та ін. Вони бар'єрні для вологи та комфортні у використанні, тому що «дихають». Для вітчизняного ринку на сьогодні вони залишаються вартісними. Тому лише деякі з цих матеріалів використовує виробник «Здравмедтех-Чернигов» для комплектів ОМОБ преміум-класу [2].

З метою посилення бар'єрності ОМОБ має певні конструктивні особливості, а саме [3]:

1. Операційні вирізи та отвори різних розмірів, форм та локалізацій (голова, шия, грудна клітка, кінцівки тощо) — зональний підхід.

2. Великі розміри простирадл для накривання пацієнта разом з підставками для кінцівок, дугою тощо.

Таблиця. Цикл використання одноразової та багаторазової операційної білизни

Одноразова білизна	Багаторазова білизна
Придбання	Придбання
Використання	Використання
Знезараження	Знезараження
Утилізація	Прання
	Висушування
	Складання в бікси
	Стерилізація
	Утилізація

3. Зміцнену всмоктувальну вологостійку зону навколо операційного отвору, що дозволяє класти на неї вологий операційний інструмент, не турбуючись про просочення операційної рідини і, як наслідок, розстерилізацію інструменту.

4. Липкі краї по периметру операційної рани та липку операційну антисептичну плівку, що забезпечує щільну фіксацію білизни навколо операційного поля та перешкоджає проникненню патогенних мікроорганізмів до рани.

5. Спеціальне складання простирадла під час його розкриття зменшує утворення додаткових повітряних потоків та розповсюдження інтраопераційних внутрішньолікарняних інфекцій, а також підвищує ефективність роботи операційної медсестри.

6. Поліетиленові кишені для збирання операційної рідини з відвідними трубками, липкі кріплення на дугу тощо.

Цикл використання операційної одноразової білизни значно коротший, ніж багаторазової (таблиця) [2]. Це робить її застосування більш дешевим та економічно обґрунтованим.

Ефективність використання ОМОБ досягається завдяки зменшенню витрат на [2]:

- придбання білизни (у результаті обробки, прання та стерилізації багаторазова білизна втрачає міцність і зберігає бар'єрні властивості лише від 2 до 10 циклів);

- мийні засоби та техніку в пральнях;
- електроенергію під час прання та стерилізації;
- теплову енергію (у разі стерилізації паром);
- придбання стерилізаційного обладнання;
- придбання стерилізаційної тари (біксів);
- заробітну плату персоналу пралень та стерилізаційних.

Крім того, у медичного персоналу з'являється час, вільний від укладання білизни для стерилізації.

Висновки

Оскільки основними джерелами інфікування операційної рани під час хірургічного втручання є шкіра пацієнта (50%), медичний персонал (35%), ОМОБ стає гарантованим захистом від інфекції.

Надійність ОМОБ досягається завдяки використанню нетканого матеріалу бар'єрної для операційних рідин щільності.

З огляду на зазначене операційна білизна економ-та преміум-класу виробника ОМОБ «Здравмедтех-Чернигов» має більш високі бар'єрні властивості, що стримують проникнення мікроорганізмів до рани, знижують її інфікування, економічно ефективно порівняно з традиційними матеріалами.

Література

1. Подходы к профилактике послеоперационных инфекций. Обзор литературы / Е.В. Морозова, А.В. Дехтярь, Е.В. Костенко, С.Н. Филипченко // Медицина неотложных состояний. — 2006. — № 6(7). — С. 46–52.
2. Федеральная служба по надзору в сфере здравоохранения и социального развития. Методические рекомендации по применению одноразовой медицинской одежды и белья. — М., 2007. — 57 с.
3. Методические рекомендации по применению в ЛПУ РФ национального стандарта ГОСТ Р ЕН 13 795 «Хирургическая одежда и белье, применяемые как медицинские изделия для пациентов, хирургического персонала и оборудования». — М.: 2010. — 28 с.
4. Drake C.T. Bacterial flora of clean wounds and its relation to subsequent sepsis / C.T. Drake // Ann. Surgery. — 1977. — P. 23–31.